

Lázár Ervin
Bab Berci és a tünkány vagy kicsoda

Bab Berci savanyú arccal ballagott az erdei úton. Már megint savanyú a képem - gondolta, és ettől, ha lehet, még savanyúbb lett.

- Te jó Egek Ura! Miért vagyok én mindig savanyú? - kiáltott egy jó hangosat. Tehette, se közel, se távol senki emberfia, aki meghallhatta volna. Bár nem is az embereknek kiáltott, mert is volna ő kiáltani, ha ember van a közelben, hallottuk, az Egek Urának kiáltott, az Egek Uráig azonban vagy nem hatolt fel ez az erdőközepi hang, vagy egyszerűen nem volt kedve válaszolni, magára hagyta szegény Bab Bercit, hadd forogjon savanyú levében. Forgott is. Csak előbb bocsánatkérően körülnézett, mert a kiáltásától némaságba dermedt az erdő, és Bab Berci nem szerette a füvek, fák, madarak némaságát. Csak a füvek, fák, madarak csendjét szerette. Megvárta, míg fölzengett a bizakodó csönd, és máris az orránál tartott: persze, e miatt a túlméretezett szörnyeteg miatt van minden, e miatt a tokmányorr miatt, e miatt az uborkaorr miatt... mit orr?! Ormány! Egy bánatos, vöröslő hegycsúcs, egy Kilimandzsáró, egy Popocatépetl, egy Mohendzsodáro, nem, a Mohendzsodáro az nem hegy, az egy romváros, mindegy, akkor is ez az ormány, ez az oka mindennek! Ahogy a nátha észreveszi, rikoltva felkiált, felkiáltván rikolt, és egyetlen rohammal boldogan benn terem, ez kell nekem, ez az én otthonom, rikogat a nátha, Bab Berci orra nekem egy kastély, egy katedrális, Bab Berci orra az én váram, ordibálja elragadtatottan, és soha többé semmiféle fortéllyal kiüzni nem lehet. Na igen. Bab Berci egy lepedőnyi kockás zsebkendőt húzott elő, és nagyot tüszögelt bele. Ettől már meg sem rezdült az erdő, megszokta már Bab Berci tüszögését, mondhatnánk úgy is, Bab Berci tüszögése az erdő csendjéhez tartozott.

Hogyha talán emberek közé járnék - gondolta Bab Berci. - Huhh! Megsavanyodnának tőlem. Hiszen ha savanyú uborkát teszek el, nem is kell hozzá ecet. - Az már igaz. Bab Berci csak ránéz mélabúsan az uborkával telt üvegre, és máris kész a savanyú uborka. - Ez az egy hasznom van - gondolta -, nem kell ecetre pénzt adni. - Csakhogy amit nyer a réven, elveszti a vámon. Mert a cseresznyebefőttjéhez meg kétszer annyi cukor kell. Különben megsavanyodna szegény cseresznye. - Ajaj! - sóhajtott Bab Berci, és a zsákjába tett egy szelídgesztenyét. Mert télire gyűjtögetett éppen. Igyekezett nem ránézni a szelídgesztenyére, nehogy megsavanyodjon az is.

- Gyűjtögetek télire, és rejtegetem a savanyúságom. Hát élet ez?! - Mormogott Bab Berci, és képzeletben nagyvárosok utcáin sétált, emberek forгатagában, lakodalomban kurjongatott, baráti társaságban tereferélt, színházat nézett, vendéglőben vacsorázott, fogta egy lány kezét, futballmeccsen ordított, hogy fuj, bíró! ajaj! Talált még egy szelídgesztenyét. Beleejtette a zsákjába. A két gesztenye boldogan összekocant... De kocant valami más is, sejtelmes, finom zajok ütötték

meg Bab Berci fülét, a patak felől valami felfénylett, fehér tüllök villantak a bokrok között.

- Hé, ki az? - kérdezte ijedten Bab Berci, s akkor a fák közül teljes pompájában előlépett egy tündér.

- Én vagyok - mondta, és Bab Berci elkapta róla a tekintetét, mert úgy érezte, megvakul. - Kedves Bab Berci! - folytatta a tündér, s erre Bab Berci mégiscsak rákapta egy pillanatra a szemét, ki az, aki őt kedvesnek nevezi. - Megszerettelek téged - mondta a tündér -, fogadd el ezt tőlem - és egy aranszelencét nyomott Bab Berci kezébe. - Nyisd ki, segít rajtad.

- Hát izé... köszö... - motyogta Bab Berci, de közben fölpillantott s látta: a tündérnek már hült helye. Hogy egyáltalán ott volt, csak abból látszott, hogy egy árnyalattal fakóbb lett minden, amint eltűnt.

Hát megtörtént! Megtörtént a csoda - dobogott Bab Berci szíve.

Magához szorította a szelencét, Kilimandzsáró-orrát a nap felé emelte, s ebből, persze, egy jókora tüsszentés lett megint.

Lehet, hogy orvosság van benne, ami örökre elmulasztja a náthámat - villant az eszébe. - Orvosság? Majd épp valami vacak náthaorvosság miatt jelenik meg nekem egy tündér! Talán tele van drágakövekkel, vagy egy terüljasztalkám-kendő van benne, vagy valami varázskenyőcs, amitől szép és daliás leszek. - Kihúzta magát, mintha máris szép és daliás volna. - Az is lehet, hogy egy dzsinn van benne - gondolta Bab Berci -, azám, egy dzsinn, mint Aladdin lámpájában, csak fel kell emelni a födelet, és máris előgomolyog, és azt kérdezi: "Mit parancsolsz, édes gazdám?" Ámbár rám jobban illene, ha azt mondaná: "Mit parancsolsz, savanyú gazdám?" Ugyan, a fene se lesz többet savanyú!

Bab Berci óvatosan a fűre helyezte a szelencét, körüláncolta, lehasalt mellé, és rászorította a fülét. Mi lehet benne? Feszülten figyelt, de nem hallott semmit... dehogynem... most... valami icinyke-picinyke moccanás... vagy csak én mozdítottam a szelencére szorított fületem? Fölugrott, begörcbített háttal, lábujjhegyen újra körüljárta a szelencét, majd visszafojtott lélegzettel, óvatosan letérdelt mellé, és a fülét rászorította. Pirinyó moccanások, csisszenések. Aha... egy kígyó - villant Bab Berci agyába, és elvörösödött az izgalomtól. Biztos mérges kígyó. Amint fölemelem a födelet, kivágódik a kígyó feje, és puff, volt Bab Berci, nincs Bab Berci! Vagy egy gonosz dzsinn van benne, akárcsak annak a halásznak a palackjában. Úgy is van! Mivel érdemeltem volna ki éppen én egy tündér jótéteményét? Tündér? Tündér volt egyáltalán? Fehér tüllökben, az igaz, szép is volt, az is igaz... Miért? Szép boszorkányról még nem hallottál? Olyan szép, mint a nap, és olyan gonosz, mint az éjszaka.

Bab Berci megpróbálta maga elé idézni a jelenség arcát - és igen... igen, mintha lett volna valami furcsa a tekintetében... valami sandaság. Lehet, hogy nem is tündér volt ez, hanem boszorkány. Vagy a kettőnek a keveréke. Persze lehet, hogy ez egy boszordér volt. Vagy tünkány. Akkor ezer jaj nekem! Azám! Kétszer ekkora náthával, kétszer savanyúbban szedhetem télire a makkot meg a szelídgesztenyét... Na, nem... Bab Berci megmarkolta az aranyszelencét, erősen rászorította a fedelét. Csak ki ne nyíljon valahogyan... De hiszen fényesebb lett tőle az erdő, amikor kilibegett a fák közül... fény áradt belőle... Áradhat fény egy gonosz lélekből? Még a füvek is megfakultak, amikor eltűnt. Bab Berci szorítása lazult a fedélen... Eltűnt. Mint a kámfor. Még azt sem várta meg, hogy megköszönjem neki... Hát eltűnhet így, ilyen ukmukfukk, ilyen váratlanul egy jóságos lélek? Újra erősen megszorította a szelencét. Futott. Az erdei tó mellett lihegve megállt, egy bizonytalan pillantást vetett a szelencére, de azon nyomban megkeményítette magát.

- Tünkány volt - kiáltotta -, boszordér! - És zsupsz, behajította a szelencét a tóba. A kékeszöld víztükör szelíd fodrokat vetett, a szelence megcsillant egyszer-kétszer süllyedtében, aztán eltűnt a fekete mélyben. - Ó, jaj, én szerencsétlen, mit tettem?! - rikoltott fel Bab Berci, és a füre hajította válláról a zsákját a két gesztenyével, és loccs, ruhástul beugrott a tóba.

Leúszott a fenekére, vágkált, kutatott a hideg iszapban, ameddig csak bírta lélegzés nélkül. De nem talált semmit. Lemerült másodszor, ötödször, huszadszor. Késő estig kutakodott a tó fenekén, de mindhiába.

Közben egy borz odaóvakodott a zsákjához, megszagolta. "Aha, Bab Berci zsákja - mondta magában -, lássuk, mi van benne. Csak két szelídgesztenye. Ez is több a semminél." Jóízűen befalta a két szelídgesztenyét, és elszelelt. Bab Berci meg csuromsárosan, csuromvizesen kikászálódott a tóból. Vacogott.

- Talán jobb is, hogy nem találtam meg - motyogta. - Persze, hogy jobb, többet ér nekem ez a két szelídgesztenye ezer aranyszelencénél. - Fölemelte a zsákját. - Az ördögbe is, eltűntek a gesztenyék. - Nesze neked, te savanyú, kétbalkezes, kétballábos, egybalorros, balsorsos balfék - mondta magának Bab Berci, és cuppogva, fröcsögve, csöpögve megindult hazafelé.

Olyan savanyú volt, mint egy hordó savanyú káposzta, és akkorákat tüszentett, hogy Rimapénteki Rimai Péntekh, aki a közelben lakott, azt hitte, földrengés van.

Szegény Bab Berci azóta is azon tépelődik, jól tette-e, hogy eldobta a tündér vagyis hogy boszorkány vagyis hogy boszordér vagyis hogy tünkány vagyis hogy az ég tudja, kicsodának az ajándékát. Engem is megkérdezett, de én tanácstalan voltam. Azt mondtam neki, kérdezzen meg titeket, hátha ti tudjátok, mit kellett volna tennie.